

Biznes rodzinny w Polsce u progu sukcesji

- wybrane fakty o firmach
rodzinnych i ich właścicielach

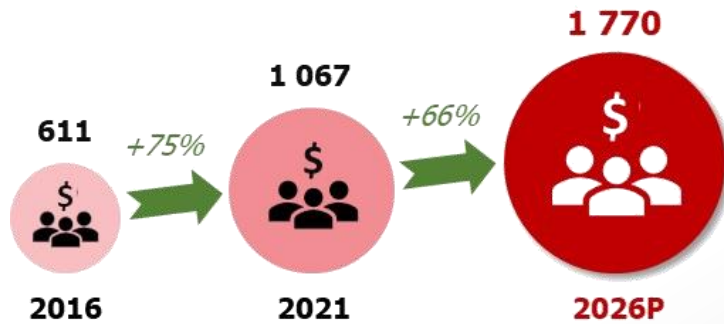

Maj 2023

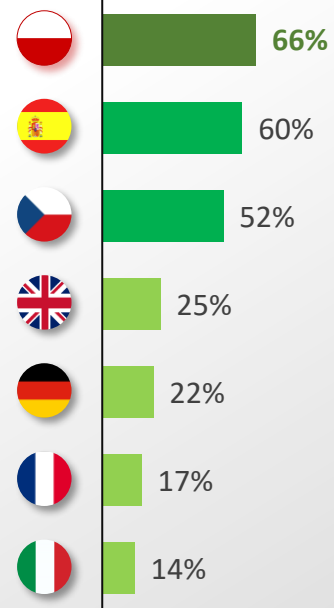
Właściciele największych firm rodzinnych w Polsce to zarazem najbardziej zamożne osoby w kraju

Jak zmienia się w Polsce populacja osób UHNWI¹?

Oczekiwana zmiana
2026 vs 2021

- W Polsce w 2021 r. żyło około 140 tys. posiadaczy majątku o wartości powyżej 1 mln dolarów netto (tzw. osoby HNWI)
- Grupę najbogatszych (UHNWI) – z majątkiem netto powyżej 30 mln dolarów tworzyło wówczas 1067 osób. Większość z nich to właściciele największych firm rodzinnych w kraju
- Przewiduje się, iż w najbliższych latach Polska będzie jednym z krajów o najszybszym wzroście populacji bogaczy – do 2026 r. ma ona zwiększyć się nawet o 2/3 (vs +25% średnio w Europie)

1) Ultra-high-net-worth Individuals: osoby prywatne o łącznych inwestowalnych aktywach przekraczających kwotę 30 mln dolarów.
Źródło: Knight Frank

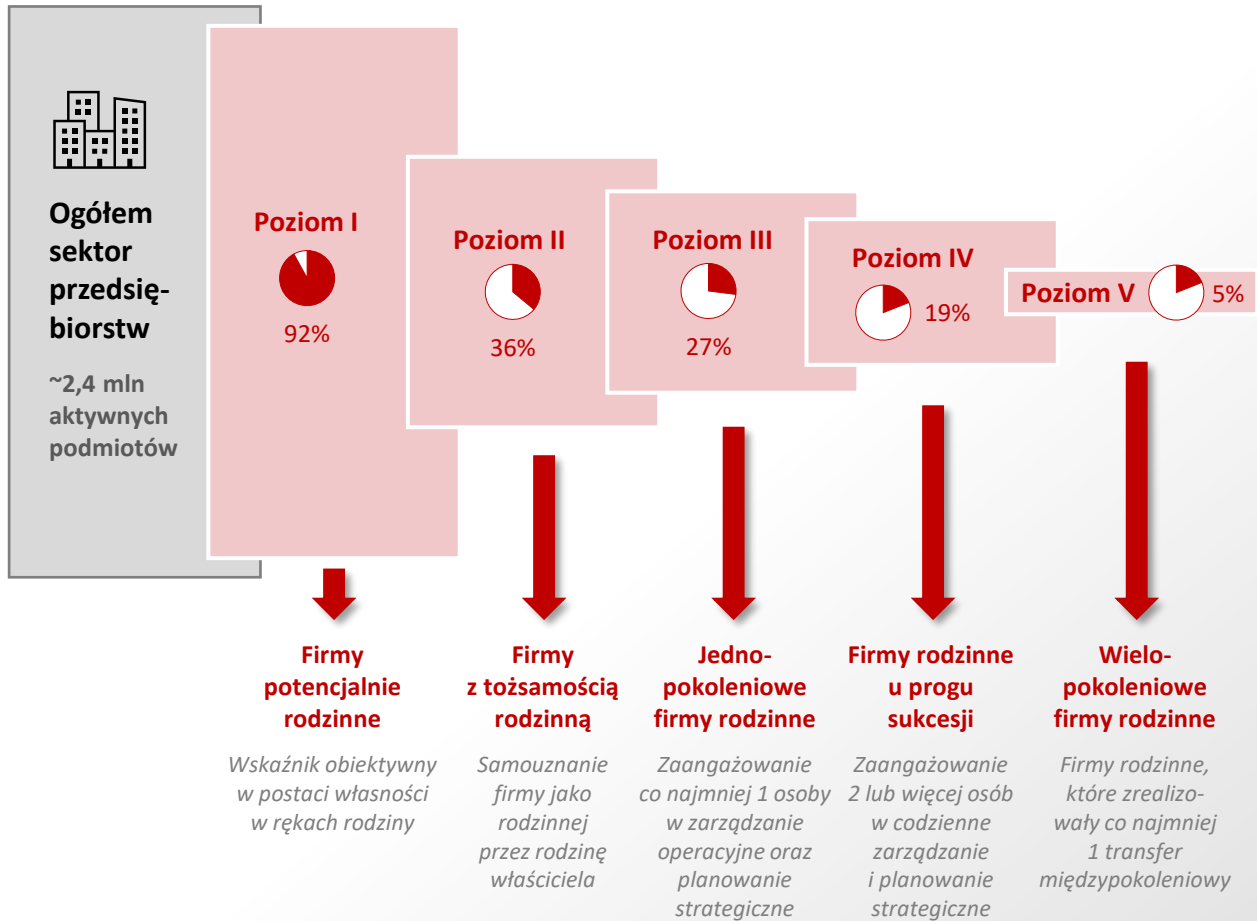
Jarosław Fuchs
Wiceprezes Zarządu
Pion Bankowości
Prywatnej i Produktów
Inwestycyjnych
Bank Pekao S.A.

Czego szukają najzamożniejsi klienci? Stabilizacji i bezpieczeństwa – to są priorytety klientów, szczególnie tych świadomych ryzyk. Naszą rolą jest uświadamiać wszystkim, którzy chcą inwestować, jakie mają możliwości inwestycyjne i do czego mają dostęp, biorąc pod uwagę ich apetyt na ryzyko. Zależy nam też, żeby przekonać klientów do długoterminowego inwestowania, które jest ważnym filarem pomnażania majątku i zabezpieczenia finansowego na przyszłość.

Firmy rodzinne w szerokim rozumieniu stanowią aż 92% wszystkich podmiotów polskiego sektora przedsiębiorstw

Liczba firm rodzinnych w Polsce wg stopnia ich „urodzinnienia”

- Wg IBR aż 92% aktywnych podmiotów gospodarczych w Polsce to firmy w pewnym stopniu rodzinne (będące własnością rodziny). Rodzinny charakter ma zdecydowana większość mikro, małych, a nawet średnich firm. Wg danych Ministerstwa Rozwoju i Technologii w Polsce mamy ponad 830 tys. firm rodzinnych.
- 19% wszystkich podmiotów to firmy znajdujące się u progu sukcesji (zarządzane przez co najmniej dwóch członków rodziny). Jednak jedynie 5% krajowych przedsiębiorstw to wielopokoleniowe firmy rodzinne (z przeprowadzoną w przeszłości co najmniej jedną sukcesją). Tak niski odsetek wynika m.in. z krótkiej historii kapitalizmu w Polsce. Przed nami epokowa zmiana w tym zakresie.

Źródło: Instytut Biznesu Rodzinnego

Kilka najbliższych lat-firmy prywatne zakładane w procesie transformacji ustrojowej staną przed wyzwaniem sukcesji

Nadchodzi historycznie duży transfer międzypokoleniowy

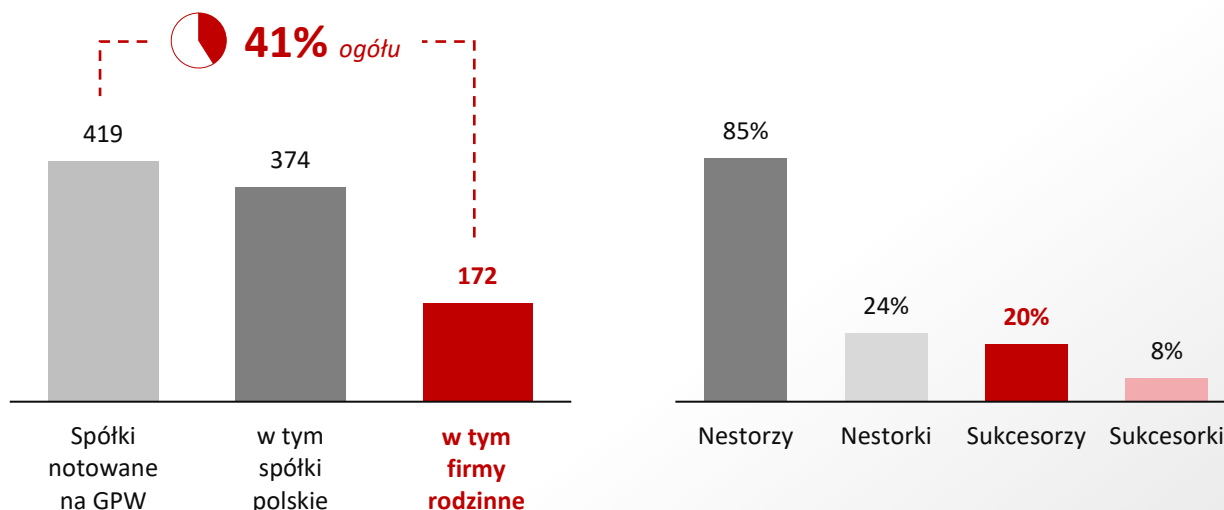
Rodzinny charakter zachowało także ponad 40% spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych

Liczba firm rodzinnych notowanych na GPW na tle ogółu spółek giełdowych²

Nestorzy / nestorki i sukcesorzy / sukcesorki w akcjonariatach firm rodzinnych obecnych na GPW

- Wiele rodzinnych biznesów z sukcesem rozrosło się do korporacyjnych rozmiarów. **Ponad 170 z nich notowanych jest na GPW**, co stanowi ponad 40% wszystkich spółek obecnych na warszawskim parkiecie.
- Według badania przeprowadzonego przez firmę Grant Thornton, **w zdecydowanej większości giełdowych spółek rodzinnych członkowie rodzin pełnią czołowe funkcje zarządcze lub nadzorcze**, sytuacja taka nie dotyczy zaledwie 6% analizowanych podmiotów.
- Badanie wskazuje, iż **jedynie w około ¼ firm rodzinnych notowanych na warszawskiej giełdzie sukcesorzy posiadają co najmniej 5% udziałów w spółce**. Większość tego typu podmiotów dopiero stoi więc przed wyzwaniem związanym z sukcesją. Według raportu sukcesorzy zajmowali funkcje zarządcze lub nadzorcze w odpowiednio 22 (13%) i 31 (18%) analizowanych spółkach.

2) Wg stanu na koniec sierpnia 2022 roku
Źródło: Grant Thornton

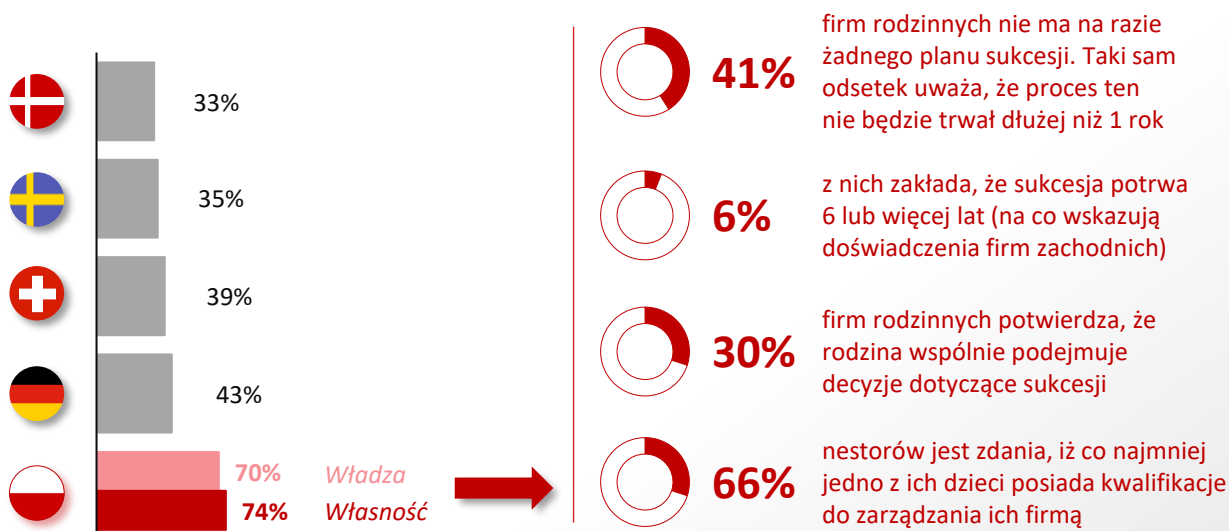
Jarosław Fuchs
Wiceprezes Zarządu
Pion Bankowości
Prywatnej i Produktów
Inwestycyjnych
Bank Pekao S.A.

Przed nami historyczny transfer międzypokoleniowy. Mając usługę Family Office w ofercie Banku Pekao S.A. jesteśmy w pełni przygotowani na to, by kompleksowo wspierać klientów w procesie sukcesji na każdym etapie jej planowania i przeprowadzania. Spodziewamy się, że około połowa firm prywatnych stanie przed tym wyzwaniem w przeciągu najbliższych kilku lat i będzie to jeden z wiodących obszarów w bankowości prywatnej.

Intencja sukcesji wśród właścicieli firm rodzinnych jest bardzo wyraźna na tle innych krajów europejskich

Preferencje właścicieli co do przekazania władzy i własności nad firmą członkom rodziny

- Porównania międzynarodowe pokazują, iż **wola właścicieli polskich firm rodzinnych do przekazania władzy i własności nad ich przedsiębiorstwami wewnątrz ich rodziny jest znacznie silniejsza niż na Zachodzie Europy.**
- Jednocześnie jednak badanie Instytutu Biznesu Rodzinnego sugeruje, iż **nestorzy mogą nie doceniać wyzwań związanych z sukcesją** – wielu z nich wciąż w ogóle o niej nie myśli (nie ma więc realnego planu na sukcesję), a jedynie niewielki odsetek zakłada, że proces ten będzie rozłożony na wiele lat (tak jak to pokazuje praktyka wielu firm rodzinnych z Europy Zachodniej).
- Aż **około 2/3 ankietowanych właścicieli firm rodzinnych jest przekonanych, że ich dzieci posiadają wystarczające kwalifikacje do zarządzania ich przedsiębiorstwem.** 30% takich przedsiębiorców podejmuje decyzje o sukcesji wspólnie z pozostałymi członkami rodziny.

Źródło: Instytut Biznesu Rodzinnego

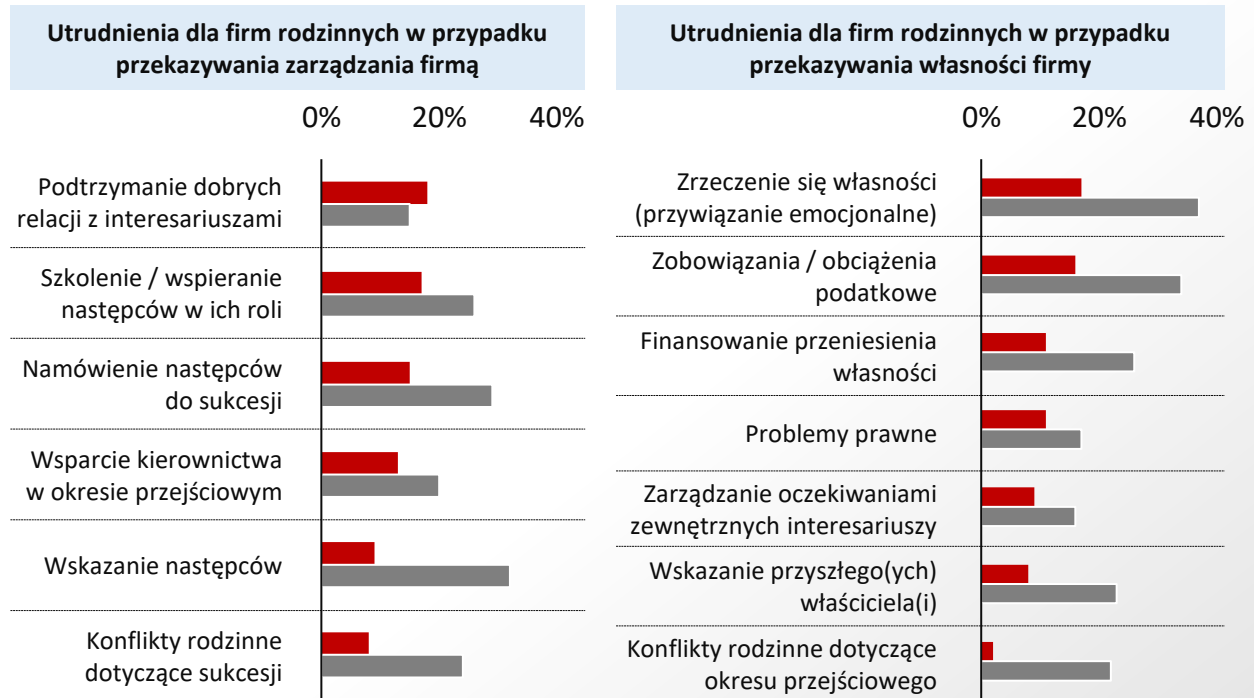
Michał Wałęczak
Dyrektor Departamentu
Strategii i Rozwoju
Bankowości Prywatnej
Bank Pekao S.A.

W Banku Pekao S.A. pomagamy naszym klientom zabezpieczać ich majątki rodzinne na pokolenia. Wspieramy w wypracowaniu podejścia do najistotniejszych obszarów rodzinnego biznesu. To ważne, ponieważ dokonując sukcesji przekazujemy nie tylko własność i władzę, ale też wiedzę i wartości, które do tej pory ten majątek z sukcesem pomnażały.

Z sukcesją wiążą się jednak liczne bariery, których potrzeba pokonania uzasadnia korzystanie z fachowego doradztwa

Postrzeżenie kluczowych barier sukcesji w Polsce i Europie³

- Do najważniejszych wyzwań związanych z przekazaniem władzy, a zwłaszcza własności nad firmą należą **bariery prawno-podatkowe, finansowe oraz relacyjne** (potencjalny negatywny wpływ na relacje z interesariuszami). Ważną rolę odgrywają również **aspekty psychologiczne** (przywiązanie do własności biznesu, który od podstaw rozwinęli), a także przekonanie potencjalnych sukcesorów do „przejęcia pałeczki”.
- Co istotne, **właściciele polskich firm rodzinnych są dużo bardziej optymistyczni** w swojej ocenie intensywności wyzwań związanych z sukcesją. **W większości przypadków na ich uciążliwość znacznie częściej wskazywali ankietowani w całej Europie** dobrym przykładem są znacznie większe niż w polskich warunkach obawy przed konfliktami w rodzinie oraz trudności ze wskazaniem następców.

³) Na podstawie ósmego badania „Barometr Firm Rodzinnych” prowadzonego przez KPMG we współpracy z European Family Businesses (EFB)
Źródło: KPMG

Pierwsze kroki przy planowaniu sukcesji

- Krok 1** - Określenia potrzeb i oczekiwań wszystkich interesariuszy - aktualnych i przyszłych pokoleń.
- Krok 2** - Audyt majątku rodzinnego i przedsiębiorstwa.
- Krok 3** - Ustalenie przyszłych sukcesorów.
- Krok 4** - Przygotowanie sukcesorów i wyłonienie lidera.
- Krok 5** - W przypadku braku sukcesorów rozważanie sprzedaży firmy w odpowiednim momencie.
- Krok 6** - Uregulowanie aspektów prawnych, podatkowych oraz finansowych.

Wybierz Family Office w Banku Pekao S.A.

Kompleksowa usługa Family Office dla klientów bankowości prywatnej i firm rodzinnych.

Wspieramy w:

- w procesie sukcesji międzypokoleniowej,
- powołaniu fundacji rodzinnej,
- dostępie do doradztwa prawnego i podatkowego,
- prowadzeniu działalności filantropijnej.